

*Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova
Direcția Generală pentru Statistică a municipiului Chișinău*

Situația social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-iunie 2019 (informație succintă)

*Șaragov Natalia, șeful Centrului Regional pentru Statistică
a mun. Chișinău
Tel. (022) 739581
E-mail: chisinau@statistica.gov.md
Adresa: MD-2028, Chișinău, șos. Hâncești, 53a*

Cuprins

1. Informație succintă privind situația social-economică a mun. Chișinău în ianuarie-iunie 2019.....	3
2. Situația demografică.....	4
3. Piața muncii.....	5
4. Sănătatea.....	6
5. Turism	7
6. Infrațțiuni	9
7. Agricultură	9
8. Industrie.....	10
9. Investițiile în active imobilizate.....	10
10. Construcții	12
11. Transporturi.....	12
12. Precizări metodologice.....	14

1. Informație succintă privind situația social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-iunie 2019

Situația demografică în ianuarie-iunie 2019 a fost determinată de o descreștere a nivelului natalității și nupțialității, respectiv cu 4,0 la sută și 1,7 la sută, dar la nivelul mortalității și divorțialității a fost înregistrată o creștere cu 1,4 la sută și 1,8 la sută respectiv.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui angajat în trimestrul II 2019 a fost de 8571,7 lei, sporind față de aceeași perioadă a anului precedent cu 13,1%, și depășind media pe țară cu 17,4%.

Cifra de afaceri în industrie în ianuarie-iunie 2019, a fost în creștere cu 3,9% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Investițiile în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare realizate în perioada de raport au însumat 5941,8 mil. lei, majorându-se cu 27,9% față de ianuarie-iunie 2018. Sursa principală de finanțare a investițiilor a fost mijloacele proprii ale investitorului, ponderea cărora a constituit 69,4%.

Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier în ianuarie-iunie 2019 a însumat 987,1 mil. tone-km, cu 6,7% mai mult decât cel înregistrat în aceeași perioadă a anului precedent.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier a constituit 2566,8 mii tone, majorându-se cu 3,2% comparativ cu ianuarie-iunie 2018

Numărul pasagerilor transportați cu autobuzele și microbuzele de folosință generală a fost de 29,0 mil., majorându-se cu 1,8% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Principalii indicatori ai situației social-economice a mun. Chișinău în ianuarie-iunie 2019

	Ianuarie-iunie 2019	
	valoarea absolută	în % față de ianuarie-iunie 2018
Numărul populației stabile, la începutul anului, persoane	832 865	x
Născuți-vii, persoane,	4 387	96,0
Decedați, persoane	3 309	101,4
Numărul căsătoriilor	2 052	98,3
Numărul divorțurilor	1 313	101,8
Câștigul salarial mediu lunar, lei	8571,7 ¹	113,1 ²
Valoarea producției industriale, mil. lei (în prețuri curente)	11 565,7	x
Investiții în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	5 941,8	127,9
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier, mil. tone-km	987,1	106,7

	Ianuarie-iunie 2019	
	valoarea absolută	în % față de ianuarie-iunie 2018
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport rutier, mii tone	2 566,8	103,2
Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze, mil. pasageri-km	888,3	104,1
Pasageri transportați cu autobuze și microbuze, mii pasageri:	28 983,8	101,8

¹ Trimestrul II

² Trimestrul II 2019 în % față de trimestrul II 2018

2. Situația demografică

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-iunie 2019 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației:

	Ianuarie-iunie		Ianuarie-iunie 2019 în % față de ianuarie-iunie 2018
	2018	2019 ¹	
Născuți-vii, persoane	4 572	4 387	96,0
Decedați, persoane	3 262	3 309	101,4
din care, copii sub 1 an	64	67	104,7
Sporul natural	1 310	1 078	82,3
Numărul căsătoriilor	2 088	2 052	98,3
Numărul divorțurilor	1 290	1 313	101,8

¹ Date preliminare

Conform datelor preliminare, în ianuarie-iunie 2019 au fost înregistrați 4387 născuți-vii, cu 4,0 la sută mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent.

Numărul persoanelor decedate a fost de 3309, cu 1,4% mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an în această perioadă s-a majorat cu 4,7%, fiind de 67 persoane.

În ianuarie-iunie 2019 au fost înregistrate 2052 căsătorii, numărul acestora s-a micșorat cu 1,7% în comparație cu ianuarie-iunie 2018. Conform Hotărârilor Judecătorești numărul divorțurilor oficial înregistrate a fost de 1313, majorându-se cu 1,8% față de perioada anului trecut.

Migrația internă

	Numărul de sosiri:		Numărul de plecări:		Sporul migratoriu:	
	localități urbane	localități rurale	din localități urbane	din localități rurale	urban	rural
Total, persoane inclusiv:	8 383	726	4 321	406	4 062	320
Sub vârsta aptă de muncă (0-15 ani)	19	1	7	1	12	0
În vârstă aptă de muncă (femei 16-56, bărbați 16-61)	7 505	645	3 629	365	3 876	280
Peste vârsta aptă de muncă (femei 57+, bărbați 62+)	859	80	685	40	174	40

Conform datelor furnizate de către Registrul de Stat al Populației, în ianuarie-iunie 2019, în municipiul Chișinău au sosit 9109 persoane și au plecat 4727 persoane, prin urmare sporul migratoriu a constituit 4382 persoane.

3. Piața muncii

În trimestrul II 2019, **câștigul salarial mediu lunar nominal brut** al unui angajat a fost de 8571,7 lei, în creștere cu 13,1% față de trimestrul II 2018 și cu 17,4% mai mare comparativ cu câștigul salarial mediu pe țară (7302,2 lei).

În sfera bugetară în trimestrul II 2019 salariul mediu lunar a constituit 8385,3, cu 14,3% mai mult față de trimestrul II 2018, iar în sectorul economic (real) acest indicator a constituit 8608,4 lei și s-a mărit cu 12,9% față de cel înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut în trimestrul II 2019, pe activități economice¹

Activități economice	Lei	În % față de:	
		trimestrul II 2018	trimestrul I 2019
Total economie	8 571,7	113,1	105,8
Agricultură, silvicultură și pescuit	5 127,1	109,7	113,5
Industrie-total	7 871,7	112,0	107,7
Industria extractivă	6 159,5	128,4	114,5
Industria prelucrătoare	6 902,7	110,7	105,8
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	14 252,0	115,6	112,3
Distribuția apei;salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	11 591,7	117,0	120,6
Construcții	7 605,8	113,9	111,2
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	7 210,5	108,9	105,1
Transport și depozitare	7 257,5	116,5	107,3
Activități de cazare și alimentație publică	5 223,2	110,6	106,4
Informații și comunicații	16 370,0	115,3	103,9
Activități financiare și de asigurări	13 993,7	118,4	110,9
Tranzacții imobiliare	6 240,0	106,5	104,5
Activități profesionale, științifice și tehnice	10 058,0	114,1	103,7
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	5 945,9	110,3	110,9
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	10 675,1	99,2	91,1
Învățământ	8 138,9	124,7	107,1
Sănătate și asistență socială	9 039,9	117,2	115,7
Artă, activități de recreere și de agrement	5 858,4	117,5	110,1
Alte activități de servicii	8 994,3	116,7	104,8

¹ Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în mun. Chișinău

4. Sănătatea

Conform datelor Ministerului Sănătății, morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-iunie 2019 se caracterizează prin majorare a cazurilor de îmbolnăviri prin infecții intestinale și infecții respiratorii acute. În cazul celorlalte boli infecțioase se constată o tendință de descreștere a cazurilor de îmbolnăvire.

Morbiditatea populației, pe principalele boli infecțioase

	Ianuarie-iunie 2019		Cazuri la 100 000 locuitori	
	total, cazuri	în % față de ianuarie-iunie 2018	ianuarie-iunie 2018	ianuarie-iunie 2019
<i>Infecții intestinale</i>				
Infecții intestinale acute	2 894	115,4	303,7	347,5
inclusiv dizenterie bacteriană	8	34,8	15,0	5,0
<i>Hepatite virale</i>				
Hepatite virale – total	13	50,0	3,2	1,6
din care:				
Hepatita A	0	0,0	4,0	0,0
Hepatita C	9	75,0	0,0	0,0
<i>Infecții imunodirijabile</i>				
Varicela	1 257	74,2	1 499,0	1 094,0
Hepatită virală B	3	150,0	0,0	0,0
Parotidită epidemică	16	69,6	16,0	9,0
<i>Infecții respiratorii acute</i>				
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	69 773	111,6	41 482	45 391
Gripă	1 383	de 1,9 ori	556	723
<i>Boli infecțioase „social determinate”</i>				
Tuberculoza organelor respiratorii	187	85,0	27,0	25,0
Sifilis	196	79,7	7,0	9,0
Infecție gonococică	151	109,4	2,0	1,0
Pediculoză	80	20,2	33,0	16,0

5. Turism

Structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-iunie 2019 au fost frecventate de 112,2 mii turiști sau cu 4,0% mai mult comparativ cu perioada similară din anul precedent. Numărul de turiști sosiși în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se prezintă în felul următor:

	Ianuarie-iunie 2019		Ianuarie-iunie 2019 în % față de ianuarie-iunie 2018	
	total, turiști	din care, nerezidenți	total, turiști	din care, nerezidenți
Total	112 162	71 741	104,0	109,8
din care:				
Hoteluri și moteluri	84 679	65 535	107,1	109,2
Cămine pentru vizitatori	2 364	-	87,1	-
Pensiuni turistice și agroturistice	5 647	2 118	102,6	101,7
Structuri de întremare	3 395	42	85,6	46,2
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	13 562	4 046	99,2	128,5
Tabere de vacanță pentru elevi	2 515	-	86,4	-

Ponderi mai însemnate în numărul total al turiștilor străini cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare le-au revenit turiștilor sosiși din România (26,8%), Ucraina (11,7%), Federația Rusă (7,6%), S.U.A (6,4%), Italia (4,6%), Germania (4,6%), și Turcia (3,7).

Numărul de înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2019		Ianuarie-iunie 2019 în % față de ianuarie-iunie 2018	
	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților
Total	347 461	154 500	110,4	117,3
din care:				
Hoteluri și moteluri	170 160	140 291	114,5	118,5
Cămine pentru vizitatori	48 187	-	91,5	-
Pensiuni turistice și agroturistice	10 604	6 438	110,8	129,0
Structuri de întremare	61 766	524	92,4	43,7
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	34 766	7 247	89,8	100,4
Tabere de vacanță pentru elevi	21 978	-	84,1	-

În ianuarie-iunie 2019 în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare au fost înregistrate 347,5 mii înnoptări ale turiștilor, din care 193,0 mii ale cetățenilor moldoveni (55,5% din total înnoptări) și 154,5 mii înnoptări ale nerezidenților (44,5%).

Indicele de utilizare netă al locurilor de cazare pe total structuri de primire turistică colective, în ianuarie-iunie 2019, a constituit 28,5 structuri de întremare 65,8%, cămine pentru vizitatori 57,7%, structuri de odihnă 14,1%, hoteluri și moteluri 25,4%, pensiuni turistice și agroturistice 15,7%.

Durata medie a șederii pe total structuri de primire, în ianuarie-iunie 2019 a fost de 4,1 zile, la structuri de întremare 19,2 zile, cămine pentru vizitatori 21,4 zile, structuri de odihnă 3,6 zile, hoteluri și moteluri 3,0 zile, pensiuni turistice și agroturistice 2,9 zile.

În ianuarie-iunie 2019 agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 128,8 mii turiști și excursioniști. Numărul de turiști și excursioniști străini care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor, în ianuarie-iunie 2019, s-a cifrat la 8021, din care 83,4% au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement; 14,8% în scopuri de afaceri și profesionale și 1,8% în alte scopuri. Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în perioada de raport, a totalizat 17,4 mii persoane.

Numărul de turiști și turiști-zile, după scopul vizitelor, se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2019	
	turiști	turiști-zile
Total	128 756	720 280
Turism receptor (primirea cetățenilor străini) - total	8 021	23 080
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	1 191	5 759
odihnă, recreere și agrement	6 688	16 842
tratament	-	-
alte scopuri	142	479
Turism emițător (deplasarea cetățenilor moldoveni în străinătate) - total	107 413	676 739
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	930	4 027
odihnă, recreere și agrement	104 629	649 686
tratament	1 812	22 711
alte scopuri	42	315
Turism intern (deplasarea cetățenilor moldoveni în interiorul țării, în scop turistic)	13 322	20 461

Numărul turiștilor străini care au vizitat municipiul Chișinău și turiștilor moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, se prezintă astfel:

	Turiști străini sosiți		Turști moldoveni plecați	
	Ianuarie-iunie 2019	în % față de total	Ianuarie-iunie 2019	în % față de total
Total	8 021	100,0	107 419	100,0
din care:				
Austria	1 160	14,5	486	0,5
Bulgaria	140	1,8	22 587	21,0
Egipt	5	0,1	10 675	9,9
Emiratele Arabe	3	0,0	800	0,7
Federația Rusă	461	5,8	581	0,5
Franța	162	2,0	490	0,5
Germania	717	8,9	339	0,3
Grecia	48	0,6	6 541	6,1
Israel	105	1,3	287	0,3
Italia	285	3,5	1 345	1,3
Polonia	390	4,9	206	0,2
Republica Cehă	163	2,0	612	0,6
România	1 386	17,3	19 231	17,9
S.U.A.	160	2,0	150	0,1
Turcia	135	1,7	32 028	29,8
Ucraina	547	6,8	5 242	4,9
Alte țări	2 154	26,8	5 813	5,4

Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, a fost de 1,4 ori mai mare comparativ cu numărul turiștilor și excursioniștilor străini sosiți în municipiul Chișinău.

6. Infracțiuni

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-iunie 2019, numărul infracțiunilor înregistrate a constituit 4681 cazuri și s-a majorat cu 73 cazuri, în comparație cu ianuarie-iunie 2018. Infracțiunile comise pe teritoriul municipiului Chișinău constituie 32,9% din numărul total de infracțiuni săvârșite pe teritoriul țării

Tipurile de infracțiuni înregistrate

	Ianuarie-iunie 2019	Ianuarie-iunie 2019 în % față de ianuarie-iunie 2018
Infracțiuni înregistrate - total	4 681	101,6
din care:		
omoruri	22	129,4
violuri	25	de 2,1 ori
tâlhării	11	157,1
jafuri	139	100,7
furturi	1 493	94,8
huliganism	178	106,0
infracțiuni legate de droguri	258	84,9
vătămarea intenționată gravă	21	116,7

Cele mai răspândite infracțiuni contra patrimoniului rămân a fi furturile, în ianuarie-iunie 2019 au fost înregistrate 1493 cazuri, ponderea acestora în total infracțiuni înregistrate fiind de 31,9%.

Din numărul total de 4681 infracțiuni înregistrate, 929 constituie infracțiuni grave. În luna iunie anul curent pe teritoriul municipiului Chișinău au fost înregistrate 732 infracțiuni.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale ale Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-iunie 2019 pe teritoriul municipiului Chișinău s-au înregistrat 145 incendii, care au determinat pierderi în sumă de 11067,0 mii lei. Ca urmare a acestor incendii au decedat 6 persoane, iar 10 persoane au fost traumatizate. Numărul incendiilor comparativ cu ianuarie-iunie 2018 a înregistrat o creștere cu 9,9%.

7. Agricultură

Producția animală. În ianuarie-iunie 2019, în sectorul zootehnic al municipiului (fără gospodăriile auxiliare ale populației), în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, s-a majorat producția de ouă cu 26,3%, a crescut producția (creșterea în masă vie) a vitelor și păsărilor cu 70,9% și producția de lapte a scăzut cu 67,4%.

În ianuarie-iunie 2019 s-a înregistrat o creștere a sporului zilnic în greutate la creșterea și îngrășarea bovinelor cu 73,1% și al porcinelor de 7,5 ori. Productivitatea medie de lapte la o vacă s-a mărit de 2,1 ori față de perioada similară a anului precedent.

Efectivul de animale în întreprinderile agricole și gospodăriile populației și țărănești (de fermier) se caracterizează prin următoarele date:

	La 1 iulie 2019		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 iulie 2018	
Bovine - total	1 193	95,7	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	87	96,7	7,3
gospodăriile populației	1 106	95,6	92,7

	La 1 iulie 2019		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 iulie 2018	
din ele vaci – total	739	91,2	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	54	83,1	7,3
gospodăriile populației	685	91,9	92,7
Porcine - total	1 864	86,7	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	220	de 2,3 ori	11,8
gospodăriile populației	1 644	80,0	88,2
Ovine și caprine - total	5 376	88,9	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	319	106,3	5,9
gospodăriile populației	5 057	88,0	94,1
Cabaline - total	94	110,6	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	3	75,0	3,2
gospodăriile populației	91	112,3	96,8
Păsări - total	69 732	125,3	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	69 732	125,3	100,0

¹ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanț animale

8. Industrie

În ianuarie-iunie 2019, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, **producția industrială** a fost mai mică cu 2,3%, ca urmare a scăderii în industria prelucrătoare cu 3,5%, și la producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat cu 2,8%.

Indicii producției industriale, pe total și secțiuni ale industriei, %

	Ianuarie-iunie 2019 față de ianuarie-iunie 2018
Industrie, total	97,7
Industria extractivă	115,9
Industria prelucrătoare	96,5
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	97,2

În ianuarie-iunie 2019, **cifra de afaceri în industrie** a fost în creștere cu 3,9% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

9. Investițiile în active imobilizate

În ianuarie-iunie 2019 valoarea investițiilor în active imobilizate a constituit 5941,8 mil. lei (în prețuri curente). Comparativ cu perioada respectivă a anului precedent acest indicator a marcat o creștere cu 27,9% (în prețuri comparabile).

Investițiile în immobilizări necorporale, în ianuarie-iunie 2019, au înregistrat o creștere de 55,8% față de ianuarie-iunie 2018. Investițiile în immobilizările corporale au însumat 5727,6 mil. lei, fiind în creștere cu 27,0% față de perioada similară a anului precedent.

Structura investițiilor în active immobilizate în ianuarie-iunie 2019

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-iunie 2018	total
Investiții în active immobilizate – total	5 941,8	127,9	100,0
Imobilizări necorporale	214,2	155,8	3,6
Imobilizări corporale	5 727,6	127,0	96,4
din care:			
clădiri rezidențiale	1 113,9	120,7	18,7
clădiri nerezidențiale	799,1	106,7	13,4
construcții ingineresti	914,5	126,6	15,4
mașini, utilaje, instalații de transmisie	1 876,8	133,9	31,6
mijloace de transport	698,2	137,4	11,8
alte immobilizări corporale	325,1	162,0	5,5

Din total investiții realizate în ianuarie-iunie 2019, cea mai mare pondere revine investițiilor în utilaje, mașini, instalații de transmisie care a constituit 31,6%.

Investiții în active immobilizate pe surse de finanțare. Pentru realizarea procesului investițional în ianuarie-iunie 2019 au fost utilizate preponderent mijloacele proprii ale investitorului, care au constituit 4121,1 mil. lei, reprezentând 69,4% din valoarea totală a mijloacelor utilizate pentru realizarea investițiilor.

Structura investițiilor în active immobilizate pe surse de finanțare în ianuarie-iunie 2019

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-iunie 2018	total
Investiții în active immobilizate - total	5 941,8	127,9	100,0
din care, finanțate din contul:			
bugetului de stat	438,2	143,0	7,4
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	233,7	de 2,4 ori	3,9
mijloacelor proprii	4 121,1	122,6	69,4
surselor din străinătate	335,4	141,2	5,6
altor surse	813,4	127,1	13,7

În ianuarie-iunie 2019, pentru asigurarea necesităților investiționale din contul surselor bugetare, au fost utilizate 371,9 mil. lei, ceea ce constituie 11,3% din total investiții.

10. Construcții

În ianuarie-iunie 2019, s-au eliberat 431 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în scădere cu 16,1% față de ianuarie-iunie 2018.

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri în ianuarie-iunie 2019

	Total, număr	În % față de:	
		ianuarie-iunie 2018	total
Total	431	83,9	100,0
din care pentru clădiri:			
rezidențiale (inclusiv pentru colectivități)	349	87,0	81,0
nerezidențiale	82	72,6	19,0

În ianuarie-iunie 2019 au fost date în exploatare 3108 locuințe (apartamente, case individuale de locuit) cu suprafața totală de 207,5 mii m², sau cu 36,6% mai mult față de ianuarie-iunie 2018.

Locuințe date în exploatare în ianuarie-iunie 2019

	Locuințe, unități	Suprafața totală	
		mii m ²	în % față de ianuarie-iunie 2018
Total	3108	207,5	136,6
apartamente	2879	179,3	148,4
case individuale de locuit	229	28,2	90,7

11. Transporturi

În ianuarie-iunie 2019 întreprinderile de transport¹ rutier din mun. Chișinău au transportat 2566,8 mii tone de mărfuri, cu 3,2% mai mult față de perioada similară din anul 2018. Parcursul mărfurilor a totalizat 987,1 mil. tone-km, cu 6,7% mai mult decât în ianuarie-iunie 2018.

Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier

	Ianuarie-iunie 2019	În % față de ianuarie-iunie 2018	Iunie 2019	
			în % față de mai 2019	în % față de iunie 2018
Mărfuri transportate – mii tone	2 566,8	103,2	82,9	80,2
Parcursul mărfurilor – mil. tone-km	987,1	106,7	96,6	95,6
Distanța medie de transport a unei tone de marfă, pe întreprinderile de transport, km	384,6	103,4	116,5	119,2

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier au constituit 43,6% din totalul volumului de mărfuri transportate de către întreprinderile de transport rutier din țară, parcursul mărfurilor fiind de 52,5%.

Numărul mijloacelor de transport (proprie și închiriate) la întreprinderile de transport rutier este prezentat în tabelul ce urmează:

¹ inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

	La 01.07.2018	La 01.07.2019	Ianuarie-iunie 2019 în % față de ianuarie-iunie 2018
Total, unități:	6 267	6 102	97,4
din care:			
Autocamioane	3 722	3 748	100,7
Autobuze și microbuze de folosință generală - total	2 545	2 354	92,5

Numărul de autovehicule (proprie și închiriate) a întreprinderilor de transport rutier la 01.07.2019 s-a micșorat cu 165 unități față de 01.07.2018.

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor realizat cu autobuze și microbuze, în ianuarie-iunie 2019

	Mii pasageri	În % față de ianuarie-iunie 2018
Pasageri transportați – total, mii pasageri	28 983,8	101,8
Parcursul pasagerilor – total, mil. pasageri-km	888,3	104,1

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze de folosință generală în ianuarie-iunie 2019 a constituit 29,0 mil. pasageri, comparativ cu ianuarie-iunie 2018 majorându-se cu 1,8%.

Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze de folosință generală a constituit 888,3mil. pasageri-km, cu 4,1% mai mult față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze de folosință generală a constituit 58,0%, din totalul pe țară; parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze a înregistrat 53,5% din totalul pe țară.

12. Precizări metodologice

Populație stabilă – numărul persoanelor care au domiciliul stabil pe teritoriul respectiv, inclusiv persoanele absente temporar. Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sunt actele stării civile despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Spor natural - reprezintă diferența dintre numărul de născuți-vii și numărul decedaților pe parcursul anului. Sporul natural pozitiv (creșterea) - numărul născuților-vii depășește numărul decedaților. Sporul natural negativ (scăderea naturală) - numărul decedaților depășește numărul născuților-vii.

Spor migratoriu – reprezintă diferența dintre numărul de imigranți și cel al emigranților unei regiuni.

Câștigul salarial mediu lunar al unui angajat – raportul între fondul de salarii (calculat) și numărul mediu de salariați. Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în municipiul Chișinău.

Morbiditate – totalitatea cazurilor de îmbolnăvire ale populației, înregistrate pe parcursul anului, la adresarea în instituția curativ-profilactică sau în timpul examenului profilactic.

Capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică este orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Sosirea unui turist într-o structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se înregistrează când o persoană este înscrisă în registrul structurii respective, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți neîntrerupte. În fiecare structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se consideră o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă.

Înoptarea reprezintă intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența structurii de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt incluse și înoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de turiști).

Indicele de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune exprimă relația între capacitatea de cazare în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin împărțirea numărului total de înoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Durata medie de înoptări a unui turist se calculează prin împărțirea numărului de înoptări realizate la numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare.

Agențiile de turism sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializate în achiziționarea de pachete turistice de la turoperatori și în comercializarea acestor pachete direct consumatorilor, precum și în comercializarea serviciilor proprii.

Turoperatoarii sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializați în formarea de pachete turistice și în comercializarea acestora prin intermediul agențiilor de turism sau direct consumatorilor.

Turism organizat – formă de turism, caracterizată prin înțelegeri prelabile în ce privește prestația, inclusiv serviciile legate de deplasarea și sejurul turistului, prin intermediul contractelor sau altor tipuri de aranjamente.

Formele de turism: i) **turismul intern**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic; ii) **turismul receptor**: primirea cetățenilor străini în țară; iii) **turismul emițător**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate.

Turiștii/excursioniștii participanți la turismul organizat sunt persoanele care beneficiază de serviciile oferite și vândute de titularii de licență care organizează activitatea turistică.

Turiștii reprezintă persoanele care petrec cel puțin o noapte într-o structură turistică de găzduire colectivă sau privată.

Excursioniștii (vizitatorii de o zi) reprezintă persoanele ce nu petrec cel puțin o noapte într-o structură.

Infracțiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prășilei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

Valoarea producției fabricate în prețuri curente este calculată pentru producția destinată vânzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vânzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare.

Valoarea producției livrate în prețuri curente reprezintă cantitatea produselor livrate terților părți și/sau fabricată din materia primă a clientului și care a fost expediată acestuia în anul de raport.

Investițiile reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, cheltuieli pentru brevete, mărci, licențe, alte cheltuieli destinate creării de noi active imobilizate, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente.

Active imobilizate – active care au o durată de funcționare utilă mai mare de un an, se utilizează în activitatea întreprinderii sau se află în procesul creării și nu sunt destinate vânzării.

Investițiile în **imobilizări necorporale** reprezintă cheltuielile pentru brevete și mărci, know-how-uri și francize, licențe de activitate, programe informatice, desene și modele industriale, drepturi de utilizare a activelor imobilizate, imobilizări necorporale primite în gestiune economică, alte imobilizări necorporale.

Investițiile în **imobilizări corporale** includ cheltuielile pentru crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altor întreprinderi în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală; cheltuieli pentru procurarea terenurilor, resurselor minerale, activelor biologice imobilizate.

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul rutier** cuprinde datele cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări rutiere de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați - numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuită și de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.